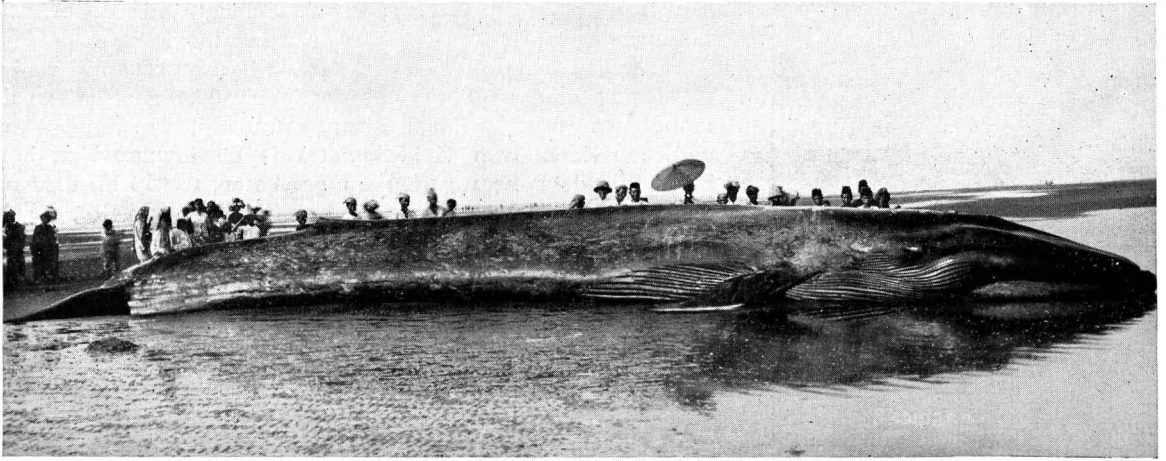

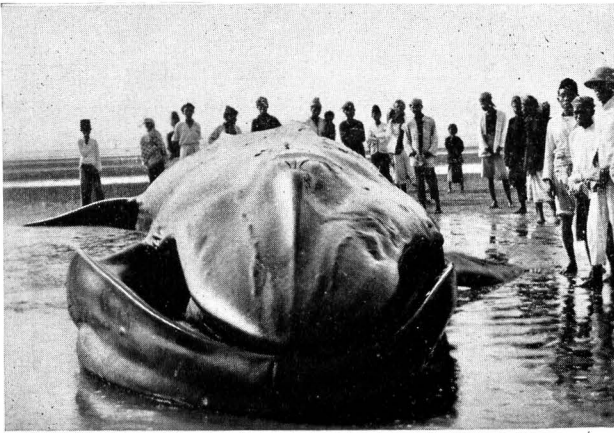
KORTE MEDEDEELINGEN

Een walvisch gestrand. — Aan de welwillendheid der Redactie van „d'Orient” danken wij bijgaande foto's van een 17 meter langen walvisch, die eind December 1931 bij Sampang op Madoera is gestrand. Nadere bijzonderheden zijn ons jammer genoeg niet bekend. In ons boekje „Uit de

Balaenoptera musculus bij Sampang op Madoera gestrand.

Tropische Natuur” vinden onze lezers o.a. een artikeltje over „Walvissen in de tropen”. Wie zich de moeite geeft dit op te slaan, zal daaruit zien, dat het hier afgebeelde dier ongetwijfeld behoort tot dezelfde soort als het 27 meter lange exemplaar, dat in December 1916 op Java's Zuidkust aanspoelde en waarvan het skelet in het Museum te Buitenzorg te zien is. Dit is de *Balaenoptera musculus* of blauwe vinvisch, het grootste zoogdier op aarde.

De kop, van boven gezien.

De vinvissen zijn eigenlijk bewoners van hooger breedten, zoowel van het Zuidelijk als het Noordelijk halfrond. Nu en dan verdwalen zij naar de tropen, waar hun voedsel, het plankton, echter veel minder overvloedig is dan in kouder gebieden. Men heeft dan ook opgemerkt, dat de exemplaren, die in de tropen worden aangetroffen, gewoonlijk maar slecht in hun spek zitten en het dus blijkbaar niet overvloedig gehad hebben.

Eenige jaren geleden heeft een Engelsche expeditie naar het Zuidelijk halfrond, de „Discovery”-expeditie, zich speciaal bezig gehouden met de biologie der vinvissen. Het

bleek, dat deze reusachtige dieren vermoedelijk niet zoo oud worden, als men geneigd zou zijn te onderstellen. Zij groeien nl. enorm snel: bij de geboorte is het jong reeds 6-7 meter lang en deze aanvallige zuigeling gedijt zoo goed op de moedermelk, dat hij aanvankelijk niet minder dan 1 meter per maand „aankomt”. Na 2 jaar, bij een lengte van 20 meter, is de vinvisch volwassen en brengt al spoedig zelf het eerste jong ter wereld. Volgens deze opgaven zou de hier afgebeelde vinvisch nog niet den vollen wasdom bereikt hebben. Duidelijk zijn op de eerste foto de kenmerkende huidplooiën van de onderzijde te zien.

H. C. DELSMAN.

De mangrovekat op Sumatra. — Bijgaand kiekje betreft geen bewijsstuk van het voorkomen van de mangrovekat op Sumatra: het stelt een mooi exemplaar voor, eenige jaren geleden ge-

schoten door den heer PIETERS bij den mond van de Tji Liman in Bantam. Op zichzelf ook al een nieuwe vindplaats, die aantoonde, dat de mangrovekat of „strandpanter”, zooals de heer PIETERS haar noemde, niet tot Java's noordkust beperkt is (zie De Trop. Nat. 1931, p. 152). De lengte van dit ex. was 1.55 m, waarvan 0,40 m op den staart komt.

Maar belangrijker nog is, wat de heer PIETERS mij verder meedeelde omtrent het voorkomen ook op Sumatra. Aan de mondingen van Toelangbawang, Masoedji, Sekampong en andere rivieren van Zuid-Sumatra is de mangrovekat herhaaldelijk door hem gezien en geschoten, terwijl hij daar op de krokodillenjacht was. Waar het hier iemand geldt, die de rimboebewoners stellig beter kent dan eenig ander Europeaan, hecht ik groote waarde aan zijn woorden. Hij heeft mij trouwens beloofd, zoo spoedig mogelijk een bewijsstuk mee te brengen en ik reken daar vast op.

Omtrent het voedsel kon de heer PIETERS mij geen zekere mededeelingen doen. Eenerzijds heeft hij het dier haast altijd bij of zelfs in het water gezien, anderzijds werd het verdwijnen van eenige halfwassen geiten en zelfs van honden in Bantam door de kustbevolking met groote stelligheid aan den „strandpanter” geweten.

H. C. D.

MEDEDEELINGEN VAN HET HOOFDBESTUUR

Jaarvergadering

De jaarlijksche Algemeene Vergadering werd, zooals aangekondigd, gehouden op 31 Januari 1932 te Weltevreden. Aanwezig waren een tiental leden, waarbij vertegenwoordigers uit Buitenzorg en Djombang.

De voorzitter, Dr H. C. DELSMAN, leest het jaarverslag voor. Zooals te verwachten in deze tijden, daalt het ledental geleidelijk en kan thans op niet meer dan 700 gesteld worden. Het aantal afdelingen bleef constant 15; Perlak viel af, daarentegen kwam Solo erbij.

Van de populaire werkjes laat zich het volgende vermelden:

Van no. 1: „Uit de Tropische Natuur” is de eerste oplaag uitverkocht.

Van no. 2: „Vacantie in de bergen” werden 47 exx. verkocht (restant 251).

Van no. 3: „Gifslangen van Java” zijn verkocht 98 exx. (restant 818).

Van no. 4: „In tuinen en langs wegen in de Indische laagvlakte” zijn de drukproeven thans in bewerking.

Een boekje van den heer COOMANS DE RUITER over dieren en planten van Borneo zal binnen niet te langen tijd gereed voor de pers zijn.

Voor een vogelboekje zijn de gekleurde afbeeldingen gereed en aan den tekst is de heer OLIVIER bezig.

De kaspositie, die sinds verleden jaar nog een weinig versterkt is, stelt het Hoofdbestuur in staat met gerustheid eenige wellicht minder goede jaren af te wachten en met de uitgave der populaire werkjes door te gaan.

Tijdens de discussie kwam in de eerste plaats ter sprake (gelijk elk jaar) de inhoud van De Tropische Natuur, die door sommigen te wetenschappelijk geacht werd. De redacteur belooft ook thans weer zijn best te zullen doen, het tijdschrift ook voor leeken zoo aantrekkelijk mogelijk te maken, maar wijst o. a. op de moeilijkheid, deskundige medewerkers te vinden, die tevens den populaireren toon weten te vatten. Tot verheugenis stemt, dat nog steeds de copie zoo overvloedig toestroomt, dat voortdurend extra-bladzijden noodig zijn, om alles te verwerken.

Ook over het vogelboekje wordt van gedachten gewisseld. Op voorstel van den voorzitter wordt een Commissie benoemd, bestaande uit Dr DAMMERMAN en Jhr. VAN HEURN, die over de teekeningen en den tekst zal oordeelen, alvorens tot de uitgave zal worden overgegaan.

De penningmeester der afd. Batavia brengt naar voren, dat een zware last op de afdeelingsskassen gelegd wordt, indien zij alle tegenvallers door tusschentijdsche opzegging en wanbetaling te dragen krijgen, en dat speciaal in deze tijden. De voorzitter wijst erop, dat het Hoofdbestuur gaarne rekening zal houden met de tijdsomstandigheden en dat het trouwens reeds lang gewoonte was, dat het dergelijke tegenvallers, voorzover nog in de eerste maand van elk halfjaar bekend wordend, voor zijn rekening nam.

Als secretaris van het Hoofdbestuur werd gekozen de heer VELSEN (tevens secretaris der afd. Batavia), terwijl de afgevaardigde van Djombang bepleitte de benoeming van een lid van het Hoofdbestuur in Oost-Java. Indien de statuten dit toelaten, zal hiertoe zoo spoedig mogelijk worden overgegaan. Dezelfde afgevaardigde bepleitte voorts de samenstelling van een propaganda-geschriftje en een meer intensief contact tusschen Hoofdbestuur en Afdeelingbesturen.

Met dank voor de opkomst en de belangstelling sloot de voorzitter de vergadering.

MEDEDEELINGEN VAN DE VEREENIGING

Afdeeling Semarang.— In de kleine zaal van de „Loge” hield op 2 Febr. Prof. Dr M. U. THIERFELDER een causerie over „Anthropologie en etnografie van de Marindineezen (Kaja-Kaja's) in Zuid Nieuw Guinea.

Na een inleidend woord van den voorzitter schetste spreker, hoe op Nederlandsch Nieuw Guinea twee verschillende volksgroepen wonen, de Papoea's en de Kaja-Kaja's. Eerstgenoemden zijn van het negroid-type, kenbaar aan een breeden, aan de bovenzijde diepliggenden neus, dikke lippen, laag oneffen voorhoofd en een gedrongen gestalte, terwijl de Marindineezen verwant zijn aan de Chamieten, die in Centraal-Afrika voorkomen. Kenmerken: gebogen neus, hoog en glad voorhoofd, rijzige gestalte, niet veel korter dan de Europeaan. Vermenging had evenwel plaats, o.a. ten gevolge van den kinderroof bij sneltochten.

Spreker toonde de verschillen aan in schedels van den gibbon, Papoea, Kaja-Kaja en Europeaan. Met betrekking tot de verwantschap der Kaja-Kaja's met de Chamieten had spreker de gelegenheid beide volksstammen te leeren kennen en o.a. ook de overeenkomst op te merken in de taal der Watossi's in Centraal-Afrika en die der Marindineezen van Nieuw Guinea. Volgens sprekers veronderstelling moet hier in vroeger eeuwen een volksverhuizing hebben plaats gehad. Thans bewonen de Kaja-Kaja's het gebied tusschen de Digoel-rivier, Fly-rivier en de Zuidkust.

Aan de hand van talrijke lantaarnplaatjes vertelde spreker een en ander omtrent hunne eigenschappen en levenswijze, welke (o.a. het totem-isme) onder den invloed van het Nederlandsche bestuur allengs wijzigingen ondergaan.

Spreker eindigde met een grafisch overzicht van het percentage lijders aan een geslachtsziekte, welke dit volk dreigde te decimeeren, doch die door toedoen van den Geneeskundigen Dienst in enkele jaren tijds, hoofdzakelijk door het toedienen van injecties, waaraan de menschen zich gewillig onderwierpen, tot staan is gebracht.

Een hartelijk applaus beloonde den spreker, aan wien door den voorzitter uit erkentelijkheid namens de Vereeniging een boekensteuner van modern Japara-snijwerk werd aangeboden.

BOEKAANKONDIGINGEN

A. Mellink. — **Het leven der zee.** Uitgave van de Haarlemsche Zeep- en Parfumerieënfabriek „Het Klaverblad”.

Het wordt moeilijk, altijd weer nieuwe onderwerpen te bedenken voor reclame-albums als waarmee de firma VERKADE zoo groot succes gehad heeft. De heer MELLINK is erin geslaagd een nog onontgonnen terrein te ontdekken: „Het leven der zee”, en heeft daarover een vlot geschreven album samengesteld voor de zeepfabriek „Het Klaverblad” te Haarlem. Het is werkelijk heel onderhoudend en leerzaam en de schrijver heeft zich terdege in zijn onderwerp ingewerkt. Daarbij heel aardige gekleurde plaatjes en zwarte tekstfiguren. Natuurlijk zijn er wel enkele aanmerkingen te maken. Zoo b.v. op de kleuren der tropische visschen. Maar waar vindt men die goed afgebeeld? Zoo ook lees ik op blz. 96 over een grooten gestranden potvisch: „eenige honderden van jaren heeft hij misschien rondgezworven . . . .”. De „Discovery”-expeditie, onlangs uit de Antartcis teruggekeerd, is echter tot de